

EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJA (ES) 2023/1875

2023 m. gegužės 10 d.

su pastabomis, sudarančiomis neatskiriama sprendimo dėl Europos aplinkos agentūros (EAA) 2021 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo dalį

EUROPOS PARLAMENTAS,

- atsižvelgdamas į savo sprendimą dėl Europos aplinkos agentūros 2021 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 100 straipsnį ir V priedą,
 - atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto nuomonę,
 - atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A9–0143/2023),
- A. kadangi, remiantis Europos aplinkos agentūros (toliau – Agentūra) pajamų ir išlaidų suvestine ⁽¹⁾, galutinis jos 2021 finansinių metų biudžetas buvo 64 867 177 EUR, t. y. 27,64 % mažesnis, palyginti su 2020 m.; kadangi Agentūros biudžetą daugiausia sudaro iš Sąjungos biudžeto skiriamos lėšos ir Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) įnašas (79,26 %) ir įnašai pagal konkrečius susitarimus (20,73 %), visų pirma, pagal programą „Copernicus“;
- B. kadangi Audito Rūmai savo ataskaitoje dėl Agentūros 2021 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų (toliau – Audito Rūmų ataskaita) nurodo, kad gavo pagrįstą patikinimą, jog Agentūros metinės finansinės ataskaitos yra patikimos ir jose nurodytos operacijos yra teisėtos ir tvarkingos;

Biudžeto ir finansų valdymas

1. su pasitenkinimu pažymi, kad 2021 finansiniais metais vykdant biudžeto stebėseną biudžeto įvykdymo lygis buvo 100 % einamųjų metų įsipareigojimų asignavimų, t. y. šiek tiek, 0,04 %, didesnis, palyginti su 2020 m.; pažymi, kad einamųjų metų mokėjimų asignavimų panaudojimo lygis buvo 84,90 %, t. y. 1,18 % mažesnis, palyginti su praėjusiais metais;

Veikla

2. atkreipia dėmesį į Agentūros pasiekimus tokiose srityse kaip biologinė įvairovė ir ekosistemos, klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas prie jos, žmonių sveikata ir aplinka, žiedinė ekonomika ir išteklių naudojimas, tvarumo tendencijos, perspektyvos bei atsakomieji veiksmai ir, visų pirma, atsižvelgiant į konkretų tikslą atlikti vertinimus ir nustatyti rodiklius, kuriais grindžiami Sąjungos tvarumo užmojai; be to, pripažįsta, kad 2021 m. buvo pirmieji 2021–2030 m. Europos aplinkos agentūros ir Europos aplinkos informacijos ir stebėjimo tinklo strategijos, kuri suderinta su Sąjungos politikos prioritetais, įgyvendinimo metai;
3. pabrėžia, kad Agentūra teikia patikimą ir nepriklausomą informaciją apie aplinką; palankiai vertina jos 2021 m. atlikto darbo kokybę, pvz., pagal ES biologinės įvairovės strategijoje numatytą įsipareigojimą dėl 3 mlrd. medžių pradėtą įgyvendinti priemonę „MapMyTree“, paramą deryboms dėl Europos klimato teisės akto ir Europos mokslo patariamosios tarybos klimato kaitos klausimais įsteigimui ir naujo interneto portalo, kuris padėtų teikti pranešimus apie triukšmą, sukūrimą;
4. pažymi, kad Agentūra naudoja pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius (PVR), kuriais siekiama kiekybiškai stebėti Agentūros veiklos rezultatus, be kita ko, susijusius su jos darbinės veiklos planavimu, metinės darbo programos įgyvendinimu ir finansinių ir žmogiškųjų išteklių valdymu; visų pirma atkreipia dėmesį į tai, kad 2021 m. pasiektas 89 % pagrindinių ataskaitų ir vertinimų įvykdymo lygis, kuris buvo šiek tiek mažesnis už nustatytą tikslą, ir biudžeto įvykdymo lygis buvo 95,2 %, vertinant kaip mokėjimų, įvykdytų iki teisės aktais ir (arba) sutartimis nustatyto termino, procentinę dalį; palankiai vertina tai, kad PVR buvo įvykdyti, ir tai, kad Agentūra atkreipė dėmesį į priemones, kuriomis galima padidinti Agentūros darbo veiksmingumą ir efektyvumą; tačiau rekomenduoja Agentūrai atsižvelgti į rodiklius, kurie dar nepasiekti arba kuriuos pasiekti atsilikama;

(1) OL C 141, 2022 3 29, p. 12.

5. pažymi, kad 2021 m. Agentūra tęsė veiksmingą bendradarbiavimą su Europos aplinkos informacijos ir stebėjimo tinklu, Sąjungos institucijomis, taip pat pasauliniais veikėjais; džiaugdamasis pažymi, kad Agentūra atliko pagrindinį vaidmenį remdama aplinkos ir klimato srities veiksmus, kuriais įgyvendinama Sąjungos politika, Europos žaliąjį kursą ir pasiūlymą dėl 8-osios aplinkosaugos veiksmų programos (8-oji AVP);
6. primena, kad 2021 m. Agentūra ėmėsi naujų užduočių, kuriomis remiamas Sąjungos aplinkos srities užmojų įgyvendinimas pagal Europos žaliąjį kursą ir 8-ąją AVP, taip pat prisidedama prie Sąjungos pasaulinių įsipareigojimų, taip sustiprinant Agentūrą kaip pagrindinio politikos formavimui svarbios informacijos apie aplinką šaltinio poziciją;

Personalo politika

7. pažymi, kad 2021 m. gruodžio 31 d. etatų planas buvo įvykdytas 99,28 %: į 140 pagal Sąjungos biudžetą patvirtintus etatus (palyginti, 2020 m. buvo patvirtinta 130 etatų) paskirti 3 nuolatiniai pareigūnai ir 136 laikinieji darbuotojai; pažymi, kad, be to, 2021 m. Agentūroje dirbo 79 sutartininkai ir 18 deleguotieji nacionaliniai ekspertai; mano, kad, norint tinkamai atlikti Sąjungos užduotis siekiant neutralizuoti poveikį klimatui, taip pat žiedinės ekonomikos ir gamtos atkūrimo tikslų Agentūros darbuotojų skaičius ateinančiais metais turėtų didėti; primena, kad pagal Komisijos pasiūlymą dėl reglamento dėl gamtos atkūrimo vien šio būsimo reglamento tikslų stebėsenai reikės 12 papildomų etatų; pažymi, kad politikos formuotojai, įgyvendindami reformas, būtinas siekiant neutralaus poveikio klimatui ateities, remiasi Agentūros ekspertinėmis žiniomis ir parama; todėl ragina Agentūrą ir Komisiją atlikti atitinkamų galimybių vertinimą ir pateikti ataskaitą biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai; pabrėžia, kad nepakankami Agentūrai skiriami išteklių gali pakenkti institucijų gebėjimui vykdyti įsipareigojimus, susijusius su Europos žaliuoju kursu;
8. susirūpinęs atkreipia dėmesį į tai, kad tarp Agentūros vyresniosios vadovybės atstovų neužtikrinta lyčių pusiausvyrą: 6 atstovai iš 9 atstovų (67 %) yra vyrai; atkreipia dėmesį į lyčių pusiausvyrą Agentūros Valdanciojoje taryboje – 18 jos narių iš 38 narių (47 %) yra vyrai; atkreipia dėmesį į lyčių pusiausvyrą tarp visų Agentūros darbuotojų – iš 206 darbuotojų 112 darbuotojų yra moterys (54 %); ragina Agentūrą imtis konkrečių priemonių siekiant kuo greičiau padidinti lyčių pusiausvyrą visais Agentūros hierarchijos lygmenimis ir pateikti ataskaitą biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai;
9. atsižvelgdamas į ataskaitą dėl tolesnių veiksmų, susijusių su 2020 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimu, pažymi, kad personalo politikos srityje Agentūra parengė daugiametę žmogiškųjų išteklių pagrindų politiką, suderintą su 2021–2030 m. Europos aplinkos agentūros ir Europos aplinkos informacijos ir stebėjimo tinklo strategija, apimančią penkias prioritetines sritis; be to, pažymi, kad Agentūra turi gerovės koordinatorių;
10. atsižvelgdamas į ataskaitą dėl tolesnių veiksmų, susijusių su 2020 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimu, pažymi, kad, kiek tai susiję su tvaraus finansavimo teisės aktais, 2021 m. Agentūra paskyrė vieną papildomą laikinąjį darbuotoją darbui tvarių finansų srityje ir kad šis etatas finansiniame apraše numatytas tik trejiems metams, po to Agentūra negalės dabartiniu lygmeniu toliau vykdyti šių pagalbinių užduočių;
11. pažymi, kad Agentūra ir toliau teikia Komisijai išteklių poreikių vertinimo ataskaitas; taip pat pažymi, kad po diskusijų su Komisija į naują teisės aktą bus įtrauktos pagalbines funkcijas ir kad Agentūra konstatavo, jog papildomos paramos pareigybės, susijusios su būsimo Reglamento dėl gamtos atkūrimo teisės akto, nepakaks;
12. su džiaugsmu pažymi, kad Agentūra vykdo asmens orumo apsaugos ir psichologinio bei seksualinio priekabiavimo prevencijos politiką, kurią, be kita ko, remia e. mokymosi kursas etikos ir sąžiningumo klausimais; pažymi, kad Agentūroje veikia konfidencialių patarėjų tinklas ir ji savo intranete teikia praktinę informaciją apie tai, kaip pranešti apie įtariamą priekabiavimą ir susisiekti su konfidencialiu patarėju;
13. primena, kad svarbu plėtoti ilgalaikę žmogiškųjų išteklių politiką dėl profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros, orientavimo visą gyvenimą ir konkrečių mokymo galimybių karjeros raidos srityje, lyčių pusiausvyros visais darbuotojų lygmenimis, nuotolinio darbo, teisės atsijungti, geografinės pusiausvyros stiprinimo siekiant užtikrinti tinkamą atstovavimą visoms valstybėms narėms ir neįgalųjų įdarbinimo bei integracijos, taip pat užtikrinti, kad su jais būtų elgiamasi vienodai ir kad jų galybės būtų plačiai skatinamos;

Viešieji pirkimai

14. pažymi, kad Agentūra ir toliau aktyviai vykdo bendras viešųjų pirkimų procedūras su Komisija – sudaro preliminariąsias sutartis, taip pat naudojami įvairiomis Komisijos sistemomis ir paslaugomis;
15. remdamasis Audito Rūmų ataskaita pažymi, kad Agentūra iš dalies pakeitė preliminariąją paslaugų sutartį dėl remonto ir techninės priežiūros paslaugų teikimo, padvigubindama pradinį didžiausią biudžetą nuo 500 000 EUR iki 1 000 000 EUR, ir kad buvo remiamasi nukrypti leidžiančia nuostata, taikoma derybų be išankstinio skelbimo apie pirkimą procedūroms, kurių sąlygos nebuvo įvykdytos, ir kad, be to, nebuvo įvykdytos Finansinio reglamento sąlygos, pagal kurias galima keisti sutartis netaikant naujos viešųjų pirkimų procedūros; susirūpinęs pažymi, kad, Audito Rūmų pastebėjimu, šis pakeitimas buvo netinkamas; be to, pažymi, kad 2021 m. su tuo susijusių mokėjimų nebuvo;
16. primena, kad vykdant visas viešųjų pirkimų procedūras svarbu užtikrinti sąžiningą konkurso dalyvių konkurenciją ir pirkti prekes bei paslaugas už geriausią kainą, laikantis skaidrumo, proporcingumo, vienodo požiūrio ir nediskriminavimo principų; prašo įdiegti Komisijos parengtas IT priemones, skirtas e. viešiesiems pirkimams; ragina iš naujo paaiškinti viešųjų pirkimų gairėse nustatytas procedūras ir šablonus; susirūpinęs atkreipia dėmesį į Audito Rūmų pastabą, kad viešųjų pirkimų trūkumų daugėja ir jie yra didžiausias neteisėtai išmokėtų sumų šaltinis daugumoje Sąjungos agentūrų;

Interesų konfliktų prevencija ir valdymas, taip pat skaidrumas

17. palankiai vertina esamas Agentūros priemones ir nuolatinės pastangos užkirsti kelią interesų konfliktams ir juos valdyti, taip pat užtikrinti pranešėjų apie pažeidimus apsaugą; pažymi, kad 2021 m. nebuvo neišspręstų, baigtų ar tebenagrinėjamų informavimo apie pažeidimus bylų; pažymi, kad 2021 m. apie interesų konflikto atvejus pranešta nebuvo;
18. atsižvelgdamas į ataskaitą dėl tolesnių veiksmų, susijusių su 2020 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimu, pažymi, kad Agentūra ir toliau stebi pateiktus gyvenimo aprašymus ir interesų deklaracijas, ir primena Valdybos nariams, kad reikia savanoriškai pateikti savo dar nepateiktus gyvenimo aprašymus ir interesų deklaracijas;
19. primygtinai pabrėžia, kad reikia nustatyti sistemingesnes skaidrumo, nesuderinamumo, interesų konfliktų, neteisėtos lobistinės veiklos ir „sukamųjų durų“ reiškinio klausimams skirtas taisyklės; ragina Agentūrą stiprinti savo vidaus kontrolės mechanizmus, įskaitant vidaus kovos su korupcija mechanizmo sukūrimą;

Vidaus kontrolė

20. pripažįsta struktūrinius pokyčius, įvykusius pradėjus projektą „Būsima darbo vieta“; atkreipia dėmesį į pasirengimą kokybės valdymo sistemos tobulinimo projektui, kad būtų pašalinti nustatyti trūkumai, pvz., tik dalinė atitiktis kontrolės aplinkos, kontrolės veiklos ir informavimo bei komunikacijos komponentams;
21. remdamasis Audito Rūmų ataskaita, susirūpinęs pažymi, kad preliminarieji sutartis dėl valgyklų ir aprūpinimo maistu ir gėrimais paslaugų teikimo Agentūros patalpose buvo pratęsta du kartus ir kad per pirmąjį pratęsimą Agentūra nepateikė pastabos apie išimtį, o tai neatitinka Agentūros vidaus kontrolės standartų, pagal kuriuos reikalaujama dokumentais užfiksuoti, pagrįsti ir patvirtinti visus nukrypimus; be to, susirūpinęs pažymi, kad dėl antrojo pratęsimo Agentūra parengė su byla susijusią pastabą apie išimtį, tačiau to neįregistravo centriniame išimčių registre; atkreipia dėmesį į Agentūros atsakymą, kad COVID-19 pandemija trukdė planuoti ir paskelbti konkursą dėl naujos preliminariosios paslaugų sutarties; ragina Agentūrą atitinkamai stiprinti savo vidaus kontrolės sistemą;

22. pažymi, jog Audito Rūmų ataskaitoje nurodyta, kad paslaugų sutartyje dėl geografinės informacinės sistemos palaikymo paslaugų teikimo Agentūra pasinaudojo sutarties pakeitimu, kad pratęstų paslaugų teikimą vienu mėnesiu nuo 2021 m. vasario 28 d. iki 2021 m. kovo 31 d.; susirūpinęs pažymi, kad pakeitimas įsigaliojo tik 2021 m. kovo 22 d., kai ji pasirašė abi sutarties šalis, dėl to 22 dienas paslaugos faktiškai buvo teikiamos be sutarties; pažymi, kad, nors Agentūra tai nustatė, ji nepateikė pastabos apie išimtį; atkreipia dėmesį į Agentūros patvirtinimą, kad buvo vėluojama dėl priežiūros; palankiai vertina Agentūros atsakymą, kad ji sugriežtins savo kontrolę ir procedūras, siekdama sumažinti vėlavimo pratęsti sutartis riziką ir užtikrinti, kad padarius netyčinių Finansinio reglamento pažeidimų ir bylų būtų įrašomos pastabos apie išimtį;
23. remdamasis Audito Rūmų ataskaita pažymi, kad pagal preliminariąją sutartį dėl IT paslaugų teikimo Agentūra pagal atskirą darbų paketą už papildomas paslaugas sumokėjo 25 000 EUR, prieš tai nepatikrusi, kokio tiksliai pobūdžio paslaugas teikė ir kokius dienos įkainius faktiškai taikė paslaugų teikėjas, teikdamas paslaugas ir išrašydamas sąskaitas faktūras; remdamasis Agentūros atsakymu pažymi, kad ji ėmėsi veiksmų, kad išspręstų Audito Rūmams susirūpinimą keliančius klausimus dėl būsimų užsakymų;
24. primena, kad svarbu stiprinti valdymo ir kontrolės sistemas, kad būtų užtikrintas tinkamas Agentūros veikimas; primygtinai tvirtina, kad reikia veiksmingų valdymo ir kontrolės sistemų, kad būtų išvengta galimų interesų konflikto atvejų, *ex ante* / *ex post* kontrolės priemonių nebuvimo, netinkamo biudžetinių ir teisinių išpareigojimų valdymo ir nepranešimo apie problemas išimčių registre;

Skaitmeninimas ir žalioji pertvarka

25. džiaugdamsis pažymi, kad 2021 m. balandžio mėn. Agentūra patvirtino Europos aplinkos agentūros ir Europos aplinkos informacijos ir stebėjimo tinklo skaitmeninimo sistemą, vykdydama tam tikrą pagrindinę veiklą, pvz., modernizuodama Agentūros duomenų infrastruktūrą ir pradėdama įgyvendinti projektus, kuriuose nagrinėjamas dirbtinio intelekto naudojimas; palankiai vertina tai, kad 2021 m. Agentūra pradėjo naudoti keletą naujų skaitmeninių ir žinių produktų, įskaitant Europos klimato ir sveikatos observatoriją ir Europos klimato duomenų analizės priemonę platformoje „Climate-ADAPT“ ir interaktyvias internetines ataskaitas apie oro kokybę ir klimato kaitos keliamus pavojus;
26. atsizvelgdamas į Agentūros IT tinklą ir kibernetinio saugumo grėsmių padėtį, pažymi, kad Agentūra biuruose įdiegė mėlynuosius ir (arba) žaliuosius tinklus, kuriuose žaliasis tinklas yra darbuotojų nešiojamųjų kompiuterių atskyrimas nuo visų vidaus sistemų, o mėlynasis tinklas skirtas nešiojamiesiems kompiuteriams, kurių dar negalima izoliuoti ir kuriuose turima programinė įranga yra ribota;
27. atkreipia dėmesį į Agentūros aplinkosaugos vadybos sistemą ir Agentūros išpareigojimą tapti neutralaus poveikio klimatui organizacija; pažymi, kad 2021 m. Agentūra užsakė tyrimą, kuriuo siekiama nustatyti įgyvendinamus veiksmus siekiant sumažinti Agentūros išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir padėti iki 2030 m. neutralizuoti poveikį klimatui;
28. primena, kad svarbu didinti Agentūros skaitmeninimą vidaus operacijų ir valdymo tikslais, taip pat procedūrų skaitmeninimo spartinimo tikslais; pabrėžia, kad Agentūra turi ir toliau aktyviai veikti šioje srityje, kad būtų išvengta skaitmeninio atotrūkio tarp Sąjungos agentūrų; vis dėlto, atkreipia dėmesį į tai, jog reikia imtis visų būtinų saugumo priemonių, kad būtų išvengta bet kokio pavojaus tvarkomos informacijos saugumui internete;
29. ragina Agentūrą glaudžiai bendradarbiauti su Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūra (ENISA) ir Europos institucijų, įstaigų ir agentūrų kompiuterinių incidentų tyrimo tarnyba (CERT-ES), atlikti reguliarius savo IT infrastruktūros rizikos vertinimus ir užtikrinti, kad būtų reguliariai atliekami jos kibernetinės gynybos auditai ir bandymai; rekomenduoja visiems Agentūros darbuotojams, įskaitant vadovus, siūlyti reguliariai atnaujinamas su kibernetiniu saugumu susijusias mokymo programas; ragina Agentūrą greičiau parengti savo kibernetinio saugumo politiką, užbaigti ją iki 2023 m. gruodžio 31 d. ir informuoti apie tai biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją;

Veiklos tęstinumas COVID-19 krizės metu

30. pažymi, kad Agentūra, reaguodama į su pandemija susijusius apribojimus, pradėjo taikyti įdarbinimo internetu sistemą naudodamasi įdarbinimo platforma „Systal“, kuri leido Agentūrai 2020 ir 2021 m. įdarbinti daug darbuotojų ir šių dvejų metų pabaigoje pasiekti žemą laisvų darbo vietų rodiklį;
31. palankiai vertina tai, kad, nepaisant tebesitęsiančios COVID-19 pandemijos 2021 m. Agentūra ir toliau dirbo veiksmingai, lanksčiai ir užduotis atliko be nereikalingų vėlavimų; ragina Agentūrą praktiškai pritaikyti įgytą patirtį, susijusią su nuotolinio ir hibridinio darbo metodais, siekiant geriau pasirengti toms užduotims ir posėdžiams, kurie ateityje galėtų būti rengiami veiksmingiau nuotoliniu būdu nei dalyvaujant fiziškai;
32. pažymi, kad 2021 m. Agentūra, atsižvelgdama į numatomą Reglamentą, nustatantį kibernetinio saugumo priemones Sąjungos institucijose, įstaigose, organuose ir agentūrose (Kibernetinio saugumo reglamentas), pradėjo įgyvendinti pagrindines kibernetinio saugumo priemones, taip pat visų vidaus paslaugų visiško pasitikėjimo ir daugiaveiksniio tapatumo nustatymo metodą, ir kad IT administracinės privilegijos buvo peržiūrėtos ir apribotos iki minimumo;

Kitos pastabos

33. pažymi, kad 2021 m. Agentūra pradėjo įgyvendinti daugiamečių daugiakomponentį projektą, kuriuo siekiama racionalizuoti jos veiklą internete ateinančiais metais, parengti tvirtesnę interneto turinio politiką visose Agentūros platformose ir sukurti geresnę navigacijos logiką; pažymi, kad naujoji įstaigos interneto svetainė atitiks žiniatinklio turinio prieinamumo gairių 2.1 versiją;
34. primena, kad svarbu gerai informuoti visuomenę apie dėl neveikimo, susijusio su kova su klimato kaita ir prisitaikymu prie jos, kylančią riziką, palankiai vertina Agentūros komunikacijos veiklą šioje srityje, nesvarbu, ar tai būtų audiovizualinis turinys, diskusijos internete, kasmetinis nuotraukų konkursas ar komunikacijos veikla vietos lygmeniu, ir ragina Agentūrą plėtoti savo veiklą ir, jei įmanoma, ateinančiu laikotarpiu ją suaktyvinti;
35. pažymi, kad Agentūra pirmininkavo ES agentūrų tinklui, įskaitant daugumą jo potinklių, laikydama Sąjungos skaitmeninimo, žaliajo atsparumo ir ekonomikos gaivinimo prioritetų, be kita ko, siekdama palaikyti žaliąją pertvarką ir prisidėti prie ES agentūrų tinklo administracijos žalinimo;
36. ragina Agentūrą toliau plėtoti sąveiką (pvz., žmogiškųjų išteklių, pastatų valdymo, IT paslaugų ir saugumo srityse) ir stiprinti bendradarbiavimą, keitimąsi gerąja patirtimi ir diskusijas abipusio intereso srityse su kitomis Sąjungos agentūromis, siekiant padidinti veiksmingumą;
37. pažymi, kad kitos su sprendimu dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo susijusios pastabos, kurios yra horizontaliojo pobūdžio, pateikiamos jo 2023 m. gegužės 10 d. rezoliucijoje ⁽²⁾ dėl agentūrų veiklos, finansų valdymo ir kontrolės.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2023)0190.